

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyň: **a) O. K.**, a **b) nezl. O. K.**, zastoupena žalobkyní a), proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyň proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 1. 4. 2004, č. j. 8 Az 34/2003 - 38,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Ministerstvu vnitra **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Městského soudu v Praze, kterým byl zamítnut jejich návrh na ustanovení zástupce pro řízení o jejich kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 11. 2003, č. j. 8 Az 34/2003 - 17, kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 20. 9. 2002, č. j. OAM-1094/VL-07-P11-2001, kterým jim nebyl udělen azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatelky v kasační stížnosti uplatňují důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), když namítají vady řízení.

Stěžovatelky odkazují na článek 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle nějž má každý od počátku řízení právo na právní pomoc v řízení před soudy. Proto žádají, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení Městského soudu v Praze a ustanovil jim právního zástupce.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného soudního spisu především zjistil, že stěžovatelky podaly kasační stížnost proti výše označenému rozsudku městského soudu ze dne 13. 11. 2003. V této kasační stížnosti mimo jiné požádaly o ustanovení právního zástupce pro řízení o této kasační stížnosti. V reakci na to jim městský soud poslal formulář „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“. Prvá stěžovatelka tento formulář vyplnila a zaslala městskému soudu. Vzhledem k tomu, že z tohoto vyplněného formuláře vyplývalo, že stěžovatelka nemá žádné relevantní příjmy, dotázal se městský soud prvé stěžovatelky přípisem ze dne 17. 2. 2004, jak jsou vysoké její náklady spojené s pobytem v ČR a z čeho tyto náklady hradí. Na tento přípis odpověděla prvá stěžovatelka podáním doručeným na městský soud dne 27. 2. 2004, v němž uvedla, že otázky městského soudu považuje za neoprávněný zásah do soukromého a rodinného života, jehož ochrana je garantována článkem 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, a přiložila znovu vyplněný formulář „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“.

V reakci na toto jednání prvé stěžovatelky vydal předseda senátu městského soudu usnesení ze dne 1. 4. 2004 napadené nyní posuzovanou kasační stížností. V něm uvedl, že prvá stěžovatelka je hlášena k pobytu mimo pobytové středisko a musí tedy mít nepochybně příjmy či majetek, z něhož hradí náklady spojené s pobytem v ČR. Vzhledem k tomu, že prvá stěžovatelka žádné příjmy neuvedla, považoval městský soud uváděné údaje za nevěrohodné a konstatoval, že neprokázala skutečnosti odůvodňující osvobození od soudních poplatků, a proto žádost stěžovatelek o ustanovení právního zástupce zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda není na závadu řízení o této kasační stížnosti skutečnost, že ani v řízení o ní nejsou stěžovatelky zastoupeny advokátem, jakkoliv se tato podmínka vztahuje podle § 105 odst. 2 s. ř. s. obecně na všechna řízení o kasačních stížnostech. Zdejší soud vyšel ze své dosavadní judikatury a konstatoval, že toto obecné pravidlo se na nyní posuzovaný případ nepoužije. Vyplývá to zejména z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, sp. zn. 6 Azs 27/2004 (publ. pod č. 486/2005 Sb NSS): *„V řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobců není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).“*

Pohledem své judikatury posoudil zdejší soud i rozhodující otázku v dané věci, tedy zda mohl městský soud ve shora popsané situaci zamítnout žádost stěžovatelek o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti výše uvedenému rozsudku, či zda lze opravdu z čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod dovodit právo prvé stěžovatelky neodpovídat na dotaz městského soudu na zdroj jejích příjmů sloužících

k hrazení nákladů pobytu v ČR a z čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod pak dovodit právo stěžovatelek, aby jim byl v dané situaci zástupce ustanoven.

K limitům ústavního práva na zákonného zástupce se Nejvyšší správní soud ve vztahu k obdobné situaci vyjádřil ve svém rozsudku ze dne 27. 2. 2004, sp. zn. 7 Ads 24/2003 (nepublikováno), kde uvedl: *„Právo na právní pomoc v řízení před soudy podle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod není právem absolutním. Toto právo lze realizovat jen za zákonem stanovených podmínek; nelze tedy považovat za nezákonný postup soudu, který zamítne žádost účastníka o ustanovení zástupce z důvodu, že účastník řízení neprokázal předpoklady pro osvobození od soudních poplatků stanovené v ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s.“*

Takto stanovené pravidlo lze přitom plně aplikovat i na případ nyní posuzovaný a nic na tom nemění ani argumentace prvé stěžovatelky právem na ochranu soukromého a rodinného života podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Z tohoto ustanovení opravdu vyplývá, že každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života. V tom, že soud zjišťuje okolnosti, které se potencionálně týkají soukromého a rodinného života účastníků soudních řízení, ovšem nelze spatřovat porušení tohoto práva jednak proto, že soud je vázán mlčenlivostí o skutečnostech, které takto zjistí, zejména však proto, že pokud by se o nepovolený zásah do tohoto práva jednalo, bylo by soudům obecně znemožněno kvalifikovaně a se znalostí věci rozhodovat v celé řadě soudních řízení, zejména v oblasti rodinného práva.

Lze tak uzavřít, že výklad čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, z nějž ve svém přípisu k městskému soudu vycházela prvá stěžovatelka, je nesprávný a nemohl ji oprávnit k odmítnutí poskytnout informace, které po ní městský soud právem požadoval. Pokud tyto informace neposkytla, ponechala městský soud odkázaný pouze na nepřesvědčivé tvrzení, že nemá žádné příjmy, a na základě takto nepřesvědčivých podkladů postupoval městský soud správně a zcela v intencích výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu, když žádosti obou stěžovatelek na ustanovení právního zástupce nevyhověl.

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění namítaného důvodu kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť - jak vyplývá ze shora uvedeného – v souzené věci nebyly shledány tvrzené vady řízení před městským soudem.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelky, které neměly v tomto soudním řízení úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se Ministerstvu vnitra nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu